

MD-2009, Chișinău, str. Vasile Alecsandri, 1
Tel. +373 22 269301; Fax. +373 22 269310
e-mail: secretariat@mmpsf.gov.md;
web: www.mmpsf.gov.md

МД-2009, Кишинэу, ул. Василе Александри, 1
Тел. +373 22 269301; Факс. +373 22 269310
e-mail: secretariat@mmpsf.gov.md;
web: www.mmpsf.gov.md

16.10.2015 nr. 24/1659
la nr. ____ din _____

Ministrului agriculturii și industriei alimentare
Ministrului transporturilor și infrastructurii drumurilor
Ministrului sănătății
Ministrului dezvoltării regionale și construcțiilor
Ministrului economiei
Ministrului afacerilor interne
Procurorul General al Republicii Moldova
Președintelui Confederației Naționale
a Sindicatelor din Moldova
Președintelui Confederației Naționale
a Patronatului din Moldova
Președinților raioanelor

Potrivit Legii nr. 140-XV din 10 mai 2001, obiectivul principal al Inspectoratului de Stat al Muncii este asigurarea aplicării dispozițiilor legale referitoare la condițiile de muncă și la protecția salariaților în exercitarea atribuțiilor lor.

Astfel, în vederea realizării acestui obiectiv, pe parcursul a nouă luni ale anului 2015, Inspectoratul de Stat al Muncii a efectuat 5091 vizite de control, cu 524 mai mult față de aceeași perioadă a anului precedent, (2765 – în domeniul relațiilor de muncă și 2326 – în domeniul securității și sănătății în muncă) la 4566 întreprinderi, instituții și organizații cu un număr de 180,6 mii salariați, din care 85,5 mii femei și 38 minori.

Din numărul total de controale 3550 constituie controale planificate și 1741 – controale inopinate, din care 55 cu ocazia cercetării accidentelor de muncă.

În procesele-verbale de control au fost consemnate 47859 încălcări și abateri de la prevederile actelor legislative și normative din domeniul muncii, din care 25504 – în domeniul relațiilor de muncă și 22355 – în domeniul securității și sănătății în muncă.

Pentru admiterea încălcărilor menționate de către inspectorii de muncă au fost întocmite și înaintate în instanța de judecată 547 procese verbale cu privire la contravenție.

Activitățile de control întreprinse de Inspectoratul de Stat al Muncii scot în evidență faptul că angajatorii comit cel mai frecvent încălcări ale normelor referitoare la stabilirea salariului, adaptarea condițiilor de muncă la cerințele de securitate și sănătate în muncă, etc.

În contextul monitorizării modului și termenilor de achitare a salariilor în sectorul real, de către inspectorii de muncă au fost întreprinse vizite de control la unitățile economice care admit restanțe la plata salariilor.

La 01 august 2015 suma restanțelor la plata salariilor angajaților din sectorul real al economiei constituia **115742,3 mii lei**, la 19999 salariați, admisă de către **206** unități.

Din suma totală a restanțelor, restanțele:

- întreprinderilor **de stat** constituie 19402,8 mii lei - la 12934 salariați;
- întreprinderi **municipale** - 5725,6 mii lei - la 1561 salariați;
- instituții **publice** - la 297 salariați, 469,0 mii lei;
- sectorul **privat** - la 5207 salariați, 90144,9 mii lei.

Inclusiv:

- întreprinderi în proces de insolabilitate – 6103,7 mii lei - 5 unități;
- întreprinderi în proces de reorganizare – 369,5 mii lei – 5 unități;
- întreprinderi temporar fara activitate – 268,4 mii lei – 2 unități;
- întreprinderi în proces de lichidare – 242,4 mii lei – 1 unități.

Suma datoriilor salariale referite pe genuri de activitate se reprezintă, după cum urmează:

- Agricultură, silvicultură și pescuit (A) - 28719,8 mii lei;
- Industria prelucrătoare (C) - 22728,0 mii lei;
- Industria extractivă (B) - 482,3 mii lei;
- Construcția (F) - 11707,5 mii lei;
- Activit. profesion., științifice, tehnice (M) – 6150,3 mii lei
- Distribuția apei, salubritate (E) - 7600,9 mii lei;
- Tranzacții imobiliare (L) - 7152,7 mii lei;
- Comerțul (G) - 14708,1 mii lei;
- Învățământ (P) - 2615,9 mii lei;
- Transport și depozitare (H) - 11370,3 mii lei;
- Hoteluri și restaurante (I) - 133,7 mii lei;
- Activit. de servicii administrative (N) - 644,5 mii lei;
- Administrația publică (O) - 88,5 mii lei;
- Sănătate și asist. socială (Q) - 376,0 mii lei;
- Informații și comunicații (J) - 944,4 mii lei;
- Intermedieri financiare (K) - 272,0 mii lei;
- Alte activități - 47,3 mii lei.

Total: 115742,3 mii lei.

De către inspectorii de muncă, în baza art. 57 alin(1) din Codul Contravențional, au fost întocmite 32 procese-verbale cu privire la contravenție în legătură cu admiterea restanțelor la plata salariului, care se înglobează în numărul total de procese-verbale cu privire la contravenție.

Munca nedeclarată face parte din economia informală și are efecte negative atât pentru angajator, cât și pentru angajat și societate. Cu toate acestea, agenții economici recurg la practica admiterii muncii nedeclarate pentru a se eschiva de la plata impozitelor, a contribuțiilor de asigurări sociale și medicale, odată cu aceasta încălcând drepturile salariaților la asistență socială și medicală, atât pentru prezent cât și pentru viitor. Astfel i-a amplexat concurența neloială în raport cu angajatorii care respectă prevederile legislației.

Pentru realizarea prevederilor Planului de acțiuni privind minimizarea practicii de achitare a salariilor „în plic” și a muncii nedeclarate, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 477 din 28 iunie 2011, în vederea asigurării monitorizării permanente a respectării legislației în domeniul raporturilor de muncă, ca rezultat al vizitelor de control de către inspectorii de muncă, la 235 agenți economici și 76 angajatori – persoane fizice au fost depistate 698 persoane admise la muncă, dar neangajate în modul stabilit de legislație, inclusiv 219 femei și 29 minori. De către inspectorii de muncă au fost încheiate 285 procese-verbale cu privire la contravenție. Ca rezultat al acțiunilor întreprinse de către inspectorii de muncă – 160 persoane au fost repuse în drepturi, fiindu-le legalizate relațiile de muncă cu angajatori.

În perioada respectivă au fost întreprinse în comun cu reprezentanții subdiviziunilor teritoriale ale sindicatelor 60 vizite de control privind respectarea legislației muncii și normelor de securitate și sănătate în muncă, examinate 18 petiții, 6 sesizări și cercetate 4 accidente de muncă. În colaborare cu reprezentanții Inspectoratului Fiscal de Stat au fost efectuate 99 controale, fiind depistate 92 persoane, care prestau munca nedeclarată. Cu reprezentanții Inspectoratelor de Poliție au fost întreprinse 11 vizite de control, fiind depistați 144 salariați, care prestau munca nedeclarată. Au fost deasemenea efectuate vizite de control de comun cu reprezentanți ai Agenției teritoriale pentru ocuparea forței de muncă.

În raport cu minorii, cele mai frecvente cazuri de încălcare a legislației muncii au constituit atragerea la muncă fără acordul scris al părinților, admiterea la lucru fără desfășurarea examenului medical preventiv, fără instruire în domeniul securității și sănătății în muncă la locul de muncă, neasigurarea normelor de durată redusă a timpului de muncă, atragerea la muncă în zilele de repaus, neacordarea concediului suplimentar plătit, lacune la calcularea salariului etc.

Inspectoratul de Stat al Muncii, efectuează controale planificate și controale inopinate, în strictă conformitate cu Legea nr. 131 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător din 08 iunie 2012 (publicată la 31.08.2012 în Monitorul Oficial nr. 181-184).

Astfel art. 18 al Legii nominalizate care prevede că Organul de control va expedia persoanei supuse controlului un exemplar al deciziei de control astfel încât între momentul primirii efective a exemplarului și momentul începerii controlului să treacă cel puțin 5 zile lucrătoare. Norma respectivă reduce la un eșec absolut aplicarea prevederilor art. 7¹ din Codul Muncii care vizează munca nedeclarată și realizarea prevederilor Planului de măsuri nominalizat, privind combaterea muncii la negru și diminuarea plății salariilor în plic.

În asemenea situație contradicțiile acestei legi duc la o creștere și mai mare a fenomenului muncii nedeclarate, plății salariilor în plic, lipsa defalcărilor în bugetele de asigurare socială și de sănătate.

În perioada de referință au fost examinate și întreprinse măsuri pentru soluționarea a 2135 petiții parvenite de la cetățeni, de asemenea au fost examinate 752 sesizări de la alte organe de control, persoane juridice, instituții. Concomitent, de către inspectorii de muncă a fost acordat ajutor metodologic și consultativ la mai mult de 1700 persoane (salariați și reprezentați ai angajatorilor).

Nerespectarea prevederilor legislației muncii și a actelor normative din domeniul securității și sănătății în muncă de către persoanele cu funcții de răspundere (neefectuarea evaluării riscurilor profesionale; admiterea la lucru a

persoanelor fără pregătire profesională și fără instruire în materie de securitate și sănătate în muncă; prestarea muncii în condiții de risc sporit; aplicarea tehnologiilor depășite și periculoase cât și neasigurarea cu echipament de protecție) a condus la producerea accidentelor, accidentînd persoanele implicate în procesul de muncă.

Astfel pe parcursul a nouă luni ale anului 2015 la Inspectoratul de Stat al Muncii au fost comunicate 303 accidente, inclusiv 3 accidente care au avut loc în anii precedenți, dar au fost comunicate în anul 2015. Din numărul total al acestora 96 au fost dispuse spre cercetare de către inspectorii de muncă, iar 207 accidente au fost cercetate de către comisiile de cercetare ale unităților, clasificate ca accidente cu incapacitate temporară de muncă (ITM).

Din numărul total de accidente dispuse spre cercetare de către inspectorii de muncă, 45 au fost calificate ca accidente de muncă, din care 31 accidente de muncă grave și 14 accidente de muncă mortale. Ca rezultat al acestor accidente de muncă au fost accidentați 45 salariați, din care mortal – 14 (inclusiv 2 femei), grav – 31 (inclusiv 8 femei).

Toate dosarele de cercetare a accidentelor de muncă grave și mortale au fost înaintate organelor de urmărire penală în vederea cercetării acestor evenimente sub aspect penal, în conformitate cu art. 183 din Codul Penal.

La acest compartiment ținem să menționăm că, scopul cercetării accidentelor de muncă constă în determinarea obiectivă a circumstanțelor, cauzelor și încălcărilor actelor normative și altor reglementări ce au condus la accidentarea salariaților, stabilirea persoanelor care au încălcat prevederile actelor normative și propunerea măsurilor corespunzătoare întru prevenirea unor evenimente similare pe viitor.

Astfel, e de menționat că, cele mai multe accidente de muncă s-au produs în domeniul industriei prelucrătoare (13 accidente grave și 2 mortale), în domeniul construcțiilor (4 accidente grave și 2 accidente mortale) și în domeniul agriculturii (2 accidente grave și 3 accidente mortale). Printre cele mai frecvente cauze de accidentare a salariaților la locurile de muncă rămîn a fi căderea executantului de la înălțime; prinderea, lovirea sau strivirea de mașini și utilaje în funcțiune.

Deasemenea, ca rezultat al cercetării accidentelor s-a stabilit că, acestea s-au produs cel mai frecvent din cauza încălcării de către executanți a normelor de securitate și sănătate în muncă, cât și din cauza sarcinii de muncă inadecvate.

Una din problemele cu care se confruntă inspectorii de muncă în procesul cercetării accidentelor este direct legată de operativitatea comunicării acestora de către angajatori. 20% din numărul total de accidente produse sînt comunicate de către angajatori la Inspectoratul de Stat al Muncii cu întârziere, iar în unele cazuri aceste evenimente nu sînt comunicate operativ nici de instituțiile medicale sau Inspectoratele de poliție.

Totodată Inspectoratul de Stat al Muncii plasează informațiile utile necesare aplicării de către unități pe pagina electronică (ism.gov.md), precum sunt: modificările legislației muncii, unitățile planificate spre control, perioada desfășurării campaniilor în diferite ramuri ale economiei naționale și alte răspunsuri la întrebări. În caz că, angajatorii solicită informații prin intermediul telefonului dumnealor li se acordă consultații atît de către colaboratorii Inspectoratului de Stat al Muncii cât și de către colaboratorii Inspecțiilor Teritoriale de Muncă din teritoriu.

Pentru sensibilizarea, informarea și consultarea celor interesați în aplicarea corectă a legislației, precum și pentru asigurarea transparenței activității de inspecție, s-au realizat acțiuni de informare a populației prin diferite mijloace mass-media despre cele mai eficiente metode de aplicare ale Codului Muncii, Legii securității și sănătății în muncă și despre activitatea Inspectoratului de Stat al Muncii. Astfel, Inspectoratul de Stat al Muncii a participat la 39 emisiuni televizate și 21 radiofonice, iar în presa centrală și locală au fost publicate 48 articole.

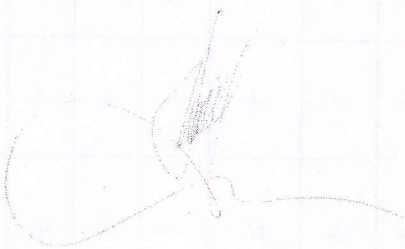
Pe parcursul perioadei de referință de către Inspectoratul de Stat al Muncii au fost înregistrate în baza art. 40 al Codului muncii 583 contracte colective de muncă de la unitățile din țară.

În contextul celor menționate mai sus, solicităm contribuția Dumneavoastră, a autorităților administrației publice locale și eforturi susținute, privind sporirea responsabilității angajatorilor și angajaților din toate domeniile de activitate în crearea unui climat favorabil pentru respectarea dreptului constituțional la muncă, desfășurarea activităților de îmbunătățire a condițiilor de muncă, în scopul prevenirii accidentelor de muncă și îmbolnăvirilor profesionale.

Anexă: tabelul cu repartizarea pe împrejurări și cauze a accidentelor de muncă grave și mortale - 3 file.

Cu stimă,

Ministru

Mircea BUGA

ex.: Stăvilă D.
tel.: 022 49 94 01

**Repartizarea accidentelor de muncă grave și mortale, cercetate
în perioada ianuarie-septembrie a anului 2015 pe împrejurări și cauze
(date operative)**

Notă-grave/mortale

Împrejurări și cauze	Agricultură și silvicultură	Exploatarea carierelor	Industria prelucrătoare	Energie electrică, gaze și apă	Construcții	Comerț cu ridicata și cu amănuntul	Hoteli și restaurante	Transporturi, depozitare și comunicații	Activități financiare	Tranzacții imobiliare	Administrație publică și apărare	Învățământ	Sănătate și asistență socială	Alte activități de servicii comunale, sociale și Angajator persoana fizică	Total	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
1. Repartizarea accidentelor pe împrejurări:																
1.Căderea executantului la același nivel.	-/-	-/-	/-	/-	-/-	-/-	-/-	-/-	-/-	-/-	-/-	1/-	-/-	/-	-/-	1/-
2.Căderea executantului de la înălțime.	-/1	-/-	2/2	/1	3/1	/-	-/-	-/-	-/-	-/-	-/-	1/-	-/-	/-	-/-	6/5
3.Căderea, prăbușirea de materiale și obiecte.	-/1	/-	-/-	/-	1/1	/1	-/-	-/-	-/-	-/-	-/-	-/-	-/-	-/-	-/-	1/3
4.Proiectarea de materiale și obiecte.	-/-	-/-	1/-	-/-	-/-	1/-	-/-	-/-	-/-	-/-	-/-	-/-	-/-	-/-	-/-	2/-
5.Prinderea, lovirea sau strivirea de mașini și utilaje în funcție.	-/-	-/-	10/-	-/-	/	/-	-/1	-/-	-/-	-/-	-/-	-/-	-/-	1/	-/-	11/1
6.Prinderea,lovirea sau strivirea cu scule acționate mecanic sau manual.	-/-	-/-	-/-	-/-	-/-	-/-	-/-	-/-	-/-	-/-	-/-	-/-	-/-	-/-	-/-	-/-
7.Prinderea,lovirea sau strivirea de mijloace de transport pe teritoriul întreprinderii.	2/-	-/-	-/-	-/-	-/-	1/-	-/-	-/-	-/-	-/-	-/-	-/-	-/-	1/-	-/-	4/-
8.Prinderea,lovirea sau strivirea de mijloace de transport pe drumurile publice.	-/-	-/-	/	-/1	-/-	-/1	-/-	-/-	-/-	-/-	-/-	-/-	/-	1/1	-/-	1/3
9.Prinderea,lovirea sau strivirea cu obiecte și materiale transportate.	/-	-/-	-/-	-/-	-/-	-/-	-/-	-/-	-/-	-/-	-/-	-/-	-/-	-/-	-/-	/-
10.Contact cu curent electric.	-/1	-/-	-/-	/-	/-	-/-	-/-	-/-	-/-	-/-	-/-	-/-	-/-	-/-	-/-	/1
11.Contact cu substanțe fierbinți . (nocive)	-/-	-/-	-/-	-/-	-/-	-/-	-/-	-/-	-/-	-/-	-/-	-/1	-/-	-/-	-/-	-/1
12.Explozii.	-/-	-/-	/-	-/-	-/-	-/-	-/-	-/-	-/-	-/-	-/-	-/-	-/-	-/-	-/-	/-
13.Incendii.	-/-	-/-	-/-	-/-	-/-	-/-	-/-	1/-	-/-	-/-	-/-	-/-	-/-	-/-	-/-	1/-
14.Atac criminal.	-/-	-/-	-/-	-/-	-/-	/-	-/-	-/-	-/-	-/-	-/-	1/-	-	-/-	-/-	1/
15.Alte împrejurări	-/	-/-	-/-	-/-	-/-	-/-	-/-	-/-	-/-	-/-	-/-	-/-	-/-	-/-	-/-	-/
TOTAL grave	2		13		4	2	-	1	-	-	-	3		3	-	28
TOTAL mortale	3	-	2	2	2	2	1	-	-	-	-	1		1	-	14

I N F O R M A Ţ I E

privind cercetarea accidentelor de muncă

De la începutul anului pînă la 01.10.15

Tipul accidentelor	2014		2015	
	Acci-dente	Per-soane acci-den-tate	Acci-dente	Per-soane acci-den-tate
1.Accidente comunicate de la începutul anului:	378	391	303	312
Inclusiv : - accidente suferite în anii precedenți:	6	6	4	4
2.Accidente dispuse spre cercetare de către inspectorii de muncă:	114	121	96	98
Inclusiv : - accidente mortale:	50	53	51	52
3.Au fost cercetate accidente mortale:	35	38	37	37
Inclusiv: -accidente de muncă:	22	25	14	14
-accidente în afara muncii:	9	9	18	18
-accidente care nu se încadrează în prevederile regulamentului:	4	4	5	5
4. Au fost cercetate accidente grave și cu ITM:	52	55	38	38
Inclusiv : -accidente de muncă grave:	39	40	31	31
-accidente în afara muncii:	2	3	1	1
-accidente cu incapacitate temporară de muncă:	9	10	5	5
-accidente care nu se încadrează în prevederile regulamentului:	2	2	1	1
5.Accidente în proces de cercetare:	27	28	21	23
Inclusiv: -accidente mortale:	15	15	14	15
6. Accidente cercetate de întreprinderi	264	270	207	214

- Accidente în afara muncii (AÎAM) : mortale -18, grave -1
 -Accidente care nu se încadrează în prevederile Regulamentului de cercetare a accidentelor de muncă (NÎR): mortale -5, grave -1;
 -Accidente cu incapacitate temporară de muncă (ITM)- 5;
 -Accidente din anii precedenți - 3
 inclusiv de muncă-(grave-3, inclusiv 1 femeie), AÎAM-0

Notă-grave/mortale

Împrejurări și cauze	Agricultură și silvicultură	Exploatarea carierelor	Industria prelucrătoare	Energie electrică, gaze și apă caldă	Construcții	Comerț cu ridicata și cu amănuntul	Hoteluri și restaurante	Transporturi, depozitare și comunicații	Activități financiare	Tranzacții imobiliare	Administrație publică și activități anvertoare	Învățământ	Sănătate și asistență socială	Alte activități de servicii comunitare	Angajator persoana fizică	Total
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
2. Repartizarea accidentelor pe cauze:																
Dependente de executant	2/	/	11/2	/2	4/2	1/1	-/1	-/-	-/-	-/-	-/-	-/-	/	2/	-/-	20/8
Dependente de mijloacele de producție	1/1	-/-	2/1	-/1	-/-	1/-	-/-	1/-	-/-	-/-	-/-	-/1	/	-/-	-/-	5/4
Dependente de sarcina de muncă	1/1	-/-	6/1	/2	3/-	/1	-/-	-/-	-/-	-/-	-/-	1/-	-/-	/	-/-	11/5
Dependente de mediul de muncă	-/	-/-	-/-	-/-	-/-	-/	-/-	-/-	-/-	-/-	-/-	/1	-/-	-/-	-/-	/1
Alte cauze	-/-	-/-	/	-/-	-/-	1/1	-/-	-/	-/-	-/-	-/	1/-	/	1/1	-/-	3/2

Repartizarea după vîrstă

a persoanelor care au avut de suferit în urma accidentelor de muncă grave și mortale, cercetate în perioada ianuarie-septembrie anului 2015
 (date operative)

Luna	GRAVE							MORTALE						
	Vîrsta (ani)							Vîrsta (ani)						

	Pînă la 18	18-30	31-40	41-50	51-60	Peste 60	Total	Pînă la 18	18-30	31-40	41-50	51-60	Peste 60	Total
Ianuarie		1		1			2				1	1		2
Februarie		1			1	1	3						1	1
Martie		1			3	1	5					1		1
Aprilie		1	1	1	2		5				1		1	2
Mai		3	1			1	5		1		2	2		5
Iunie		2	2		1	1	6					1		1
Iulie				1			1					1		1
August					1		1				1			1
Septembrie														
Octombrie														
Noiembrie														
Decembrie														
TOTAL	-	9	4	3	8	4	28		1		5	6	2	14

Proprietatea:

Publică- 10
 Privată-32

Persoane accidentate:

Mortal -14,
 din care femei- 2; minori - 0;
 Grav -28,
 din care femei -7; minori - 0;

Notă:

Nu au fost incluse accidentele de muncă din anii precedenți: mortale-0; grave-3 (1 femeie);